

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

-

betreft

Actualiteiten gemeentefinanciën

ons kenmerk

ECGF/U201301543

datum

13 december 2013

Lbr. 13/106

Samenvatting

De Financiële agenda is in 2013 één van de prioriteiten van de VNG. Er gebeurt veel dit terrein. Daarom leest u in deze ledenbrief over de meest actuele ontwikkelingen binnen de gemeentefinanciën. Het betreft:

- Verantwoording specifieke uitkeringen via SiSa-bijlage
- De financiën van de drie decentralisaties
- Herijking gemeentefonds 2015
- Nieuwe modelverordening over artikel 212
- Onderzoek naar vernieuwing van het BBV

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

-

betreft

ons kenmerk

datum

Actualiteiten gemeentefinanciën ECGF/U201301543
Lbr. 13/106

11 december 2013

Geacht college en gemeenteraad,

De Financiële agenda is in 2013 één van de prioriteiten van de VNG. Er gebeurt veel dit terrein. Daarom leest u in deze ledenbrief over de meest actuele ontwikkelingen binnen de gemeentefinanciën.

Verantwoording specifieke uitkeringen via SiSa-bijlage

Net zoals het afgelopen jaar vragen wij u om bij de verantwoording over de besteding van specifieke uitkeringen in het jaar 2013 nadrukkelijk aandacht te besteden aan het invullen van de SiSa-bijlage. SiSa is een samenspel van Rijk, gemeenten en accountants. De zorg op rijksniveau over de verantwoording via de SiSa-bijlage blijft. Zorgvuldigheid bij het invullen van de SiSa-verantwoording door gemeenten is van belang om die twijfel over het SiSa-systeem definitief weg te nemen.

Aanlevering van onjuiste verantwoordingsinformatie moet voorkomen worden.

Dat kan er namelijk toe leiden dat specifieke uitkeringen deels worden teruggevorderd door het Rijk. Het ministerie van BZK heeft aan aangegeven bij de departementen te blijven aandringen op sobere en heldere verantwoordingsregelgeving en bij de accountants op een toereikende controle.

Financien van de drie decentralisaties

Willen de drie decentralisaties slagen, dan is een goed financieel arrangement voor het sociaal domein een voorwaarde. Hieronder leest u over de meest actuele ontwikkelingen van Zorg, Jeugdzorg en Werk en de punten waar de VNG zich hard voor maakt.

Decentralisatie Zorg

Met de discussie over het takenpakket bij deze decentralisatie is er nog veel onduidelijkheid omtrent de financiën. Een eerste berekening van het ministerie van VWS dat het macrobudget €

6,2 miljard zou bedragen geldt niet meer nu de Persoonlijke Verzorging grotendeels een taak wordt van zorgverzekeraars. Circa € 2 miljard zou hiervoor naar verzekeraars gaan in plaats van naar gemeenten. Ook zou slechts 1/3^e van de middelen voor de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten toegevoegd worden aan het macrobudget van gemeenten (€ 268 mln). Het Rijk kort daarin circa € 500 mln. Dat zou betekenen dat het macrobudget voor de decentralisatie Zorg beperkt wordt tot € 3,7 miljard.

Met de resolutie over de Wmo die tijdens de BALV op 29 november 2013 is aangenomen vragen wij het kabinet alsnog te besluiten om de persoonlijke verzorging in zijn geheel over te brengen naar de Wmo en niet naar de Zorgverzekeringswet. Als het kabinet daar niet toe bereid is, moet het financieel arrangement aangepast worden. De ingeboekte korting voor de huishoudelijke hulp (40%) en begeleiding (25%) moeten significant verzacht worden. Ook moet er voldoende financiële compensatie komen voor het jaar overgangsrecht. De verkleining van het te decentraliseren pakket slaat immers flinke bressen in de mogelijkheden voor gemeenten om te komen tot slimme combinaties en efficiency verbeteringen waarmee besparingen kunnen worden opgevangen.

Dit heikele punt moet eerst opgelost worden voordat de VNG meewerkt aan (voorbereiding van) besluiten over andere financiële zaken binnen deze decentralisatie.

Decentralisatie Jeugdzorg

De nieuwe jeugdwet is door de Tweede Kamer aangenomen, de behandeling ervan in de Eerste Kamer staat gepland voor januari 2014. Voor de jeugdzorg is er begin december een nieuwe tussenstand van het macrobudget en de verdeling daarvan onder gemeenten op basis van historische kosten verschenen. Dit zijn verbeterde budgetten ten opzichte van de bedragen die in de meicirculaire 2013 waren opgenomen als eerste indicatie. De definitieve budgetten per gemeente volgen in mei.

Met deze tussenstand wordt duidelijk dat het macrobudget is opgehoogd met € 185 mln. € 150 miljoen hoort bij de GGZ-behandeling van bijvoorbeeld 'ouders' in relatie tot de problematiek van het kind. Dat was ten onrechte niet meegenomen in het budget in de meicirculaire 2013, terwijl dit na overheveling wel de verantwoordelijkheid wordt van de gemeenten. Daarnaast wordt er € 35 miljoen aan het macrobudget toegevoegd ten opzichte van de stand uit de meicirculaire 2013. Dit vanwege een wijziging van de PGB-maatregel.

In de meicirculaire 2014 wordt het besluit over de volumegroei voor de jaren 2014 en 2015 voor de AWBZ en over alle loon- en prijsbijstellingen voor 2013 en 2014 verwerkt. Dat is in de tussenstand nog niet meegenomen.

Wij zijn met het ministerie van VWS in gesprek om na te gaan of aanvullende afspraken nodig zijn om de verschillen tussen de gemeentelijke budgetten van de nieuwe tussenstand en die straks van mei 2014 te beperken. En om te bezien of het mogelijk is om gemeenten eerder dan mei 2014 definitieve duidelijkheid te geven over de budgetten die zij in 2015 voor de jeugdzorg krijgen.

Daarnaast staan de invoeringskosten 2014 op de agenda van bestuurlijk overleg. € 7,75 mln aan invoeringskosten voor gemeenten is te mager voor 2014; het jaar waar het zwaartepunt van de voorbereidingen ligt. Datzelfde geldt voor uitvoeringskosten. Voor de AWBZ en de ZvW zijn op dit moment nog geen uitvoeringskosten aan het macrobudget van gemeenten toegevoegd.

Decentralisatie Werk

Momenteel zijn er weinig ontwikkelingen over de financiën van de decentralisatie op het gebied van de participatie (WWB, WSW en Wajong). Wel heeft het Rijk in haar brief over de vormgeving van het sociaal deelfonds laten weten dat het inkomensdeel van de WWB niet per 2015 in het nieuw te vormen sociaal deelfonds wordt opgenomen. In ieder geval de komende jaren blijft dit als een aparte specifieke uitkering in stand. Bij de evaluatie van de decentralisatieoperatie wordt dit opnieuw bekeken.

Het gebundelde Participatiebudget (budget bedoeld voor de WSW en de begeleiding naar werk) loopt van € 3 miljard in 2015 terug tot € 1,2 miljard structureel. Over indexatie van het participatiebudget zijn nog geen afspraken gemaakt. De staatssecretaris van SZW heeft met de VNG afgesproken om een “thermometer” te ontwikkelen om te volgen of de onderliggende aannames voor de berekening van de financiële middelen voor het zittend WSW-bestand aansluiten. Het gaat daarbij om het feitelijk aantal SW-plekken afgezet tegen de prognoses die het ministerie van SZW heeft gehanteerd in het financieel kader van de Participatiewet. En over de kosten die gemeenten maken voor de WSW afgezet tegen de beschikbaar gestelde financiële middelen.

Over de invulling van het verdeelstelsel, zowel voor het Inkomensdeel als voor het Participatiebudget, wordt nu gesproken tussen Rijk en gemeenten. Op dit moment is de VNG in gesprek met het ministerie van SZW om een oplossing te vinden voor de pensioenproblematiek binnen de WSW. Doordat er geen instroom meer is van nieuwe deelnemers in het pensioenfonds, vergrijst het fonds en ontstaat er in de periode 2015-2060 een extra premielast van € 490 miljoen. Het is nog onduidelijk of dit overleg leidt tot een oplossing. Ook verschillen Rijk en VNG van mening in hoeverre uitvoerings- en invoeringsbudgetten noodzakelijk zijn:

- het Rijk heeft vooralsnog geen invoeringsbudget beschikbaar gesteld
- het bedrag aan uitvoeringsmiddelen dat het Rijk passend vindt is onvoldoende

Herijking gemeentefonds 2015

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) wil de verdeling van het gemeentefonds per 2015 herijkt hebben. In 2010 en 2011 is in opdracht van het ministerie van BZK onderzoek gedaan naar de noodzaak tot aanpassing van de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De uitkomsten van dit onderzoek zijn gepresenteerd in september 2011, met de bedoeling om de verdeling in 2013 aan te passen aan gewijzigde uitgavenpatronen van gemeenten. Om een aantal redenen is de voorgenomen herverdeling 2013 toen niet geëffectueerd. De minister van BZK heeft nu de draad weer opgepakt en werkt aan herijking per 2015. Afgelopen april is in de commissie Gemeentefinanciën gesproken over nut en noodzaak van

die doorstart. De commissie stond daar positief tegenover.

Naar verwachting komen de voorlopige verdeelresultaten per gemeente aanstaande januari beschikbaar. Dan volgt er een periode van discussie en consultatie en eventueel aanpassing van de verdeling. De definitieve cijfers komen dan in de meicirculaire gemeentefonds van 2014. Duidelijk is wel dat dit tijdschema uiterst krap is.

Nieuwe modelverordening over artikel 212

Naar verwachting publiceert de VNG in maart 2014 de nieuwe modelverordening over artikel 212 van de Gemeentewet. De vorige modelverordening is uit 2006. Dit waren twee modellen: een korte versie en lange versie met allerlei opties. Daar is bij de nieuwe modelverordening vanaf gestapt en er wordt wederom één model aangeboden. Uiteraard zijn er bepalingen in het model waar een gemeente een eigen keuze in moet maken, passend bij de lokale voorkeuren.

Het nieuwe model wordt ten opzichte van het model uit 2006 aangepast vanwege:

- de Wet Markt en Overheid
- het effect van de Wet HOF
- het belang om zicht te houden op de gemeentelijke schuld
- het effect van de wijzigingen in de Wet Fido (inclusief Schatkistbankieren)

Onderzoek naar vernieuwing van het BBV

Op initiatief van de adviescommissie Financiën van de VNG brengt een commissie onder voorzitterschap van Staf Depla, wethouder van de gemeente Eindhoven, een advies uit over vernieuwing van het BBV.

In dit Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten zijn de regels opgenomen voor de gemeentelijke (en ook provinciale) begrotingscyclus.

Aanleidingen voor het instellen van de commissie zijn ondermeer:

- De wens tot versterking van de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Om deze democratische taak goed te kunnen vervullen is meer en makkelijker inzicht in de begroting noodzakelijk
- De wens bij raadsleden en bestuurders tot betere financiële vergelijkbaarheid tussen gemeenten. In hoeverre is de aansluiting bij lokale voorkeuren op onderdelen nog wenselijk?
- Het BBV werd geschreven in een tijd van betrekkelijke financieel economische rust. Nu leven we in een tijd van nog grotere noodzaak tot financieel inzicht om tijdig bij te kunnen sturen
- De wens tot meer inzicht in elkaars financiële positie. Hoewel de financiële impact van de crisis voor individuele gemeenten uiteenloopt, groeit het besef van de onderlinge financiële verbondenheid.
- De toenemende nationale en internationale belangstelling voor de verslaggeving in de publieke sector.

- Aandacht voor de doelmatigheid van het rechtmatigheidstoezicht. Er zijn vragen bij de functionaliteit van de huidige vormgeving.

In de commissie zijn de bij de begrotingcyclus betrokken partijen vertegenwoordigd. Ook het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) neemt deel. De commissie zal op een nog nader te bepalen wijze raadleden, bestuurders en ambtenaren de mogelijkheid geven tot meedenken. Half maart 2014 rapporteert de commissie aan de minister van BZK en het bestuur van de VNG.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.